

Základy matematiky a statistiky pro humanitní obory II

Pavel Rychlý Vojtěch Kovář

Fakulta informatiky, Masarykova univerzita
Botanická 68a, 602 00 Brno, Czech Republic

{pary, xkovar3}@fi.muni.cz

9. 3. 2011

Obsah přednášky

- 1 Další pojmy z teorie grafů
- 2 Kruskalův algoritmus
- 3 Dijkstrův algoritmus

Souvislé komponenty

- Souvislé komponenty
  - největší souvislé podgrafy
  - → mezi každými dvěma vrcholy existuje cesta
- Silně souvislé komponenty
  - v případě orientovaných grafů
  - mezi každými dvěma vrcholy existuje cesta tam i zpět

Vzdálenost v grafu

- Délka cesty
  - **nehodnocený graf**: počet hran v cestě
  - **ohodnocený graf**: součet ohodnocení jednotlivých hran v cestě
- Vzdálenost mezi dvěma vrcholy X a Y
  - je délka nejkratší cesty z X do Y

Kořen a listy stromu

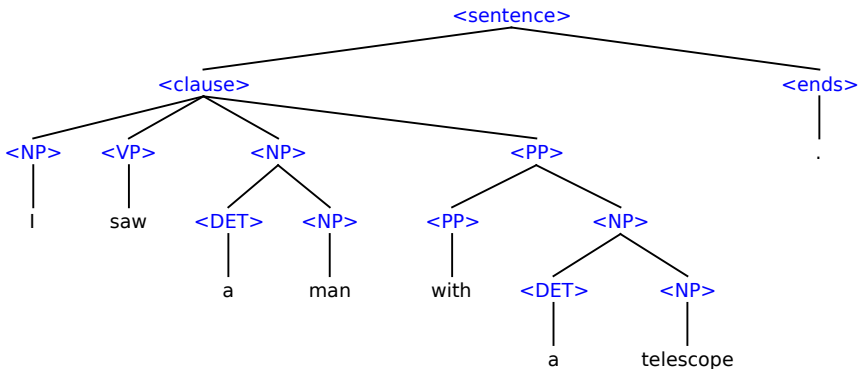
■ Kořen stromu

- jeden vyznačený vrchol
- kreslíme většinou nahoře :)

■ Listy stromu

- vrcholy stupně 1, které nejsou kořenem
- kreslíme většinou dole

Příklad – syntaktický strom

Kostra grafu

- Podgraf, který
  - obsahuje všechny vrcholy původního grafu
  - je strom
  - → musíme odstranit všechny cykly
- Minimální kostra grafu
  - pro ohodnocený graf
  - kostra s nejmenším součtem ohodnocení hran
  - analogicky maximální kostra

Kruskalův algoritmus

- Vstup
  - neorientovaný graf G
  - ohodnocení hran w
- Výstup
  - minimální kostra grafu G
- Algoritmus je tzv. **hladový**
  - v každém kroku vybírá lokálně optimální možnost
- Idea
  - setřídít hrany podle ohodnocení
  - v každém kroku přidat do kostry tu nejmenší, která nevytvoří cyklus
  - udržujeme si seznam souvislých komponent kostry

Kruskalův algoritmus (G, w)

- $K \leftarrow [ ]$; $comp \leftarrow \{ \}$
- for u in $G(V)$:
  - $comp[u] \leftarrow set(u)$
- setříd' $G(E)$ podle w
- for (u, v) in $G(E)$:
  - if $comp[u] \neq comp[v]$:
    - $K.append((u, v))$
    - $newset = union(comp[u], comp[v])$
    - for x in $newset$: $comp[x] \leftarrow newset$
- K je minimální kostra grafu

Dijkstrův algoritmus

■ Vstup

- graf s hranami ohodnocenými funkcí w
- ohodnocení hran musí být nezáporné
- počáteční vrchol s

■ Výstup

- vzdálenosti z vrcholu s do všech dalších vrcholů grafu

■ Idea

- udržujeme si nejmenší známé vzdálenosti do všech vrcholů
- na začátku nekonečno
- procházíme postupně vrcholy a hodnoty upravujeme

Dijkstrův algoritmus (G, s)

- for u in $G(V)$:
  - $d[u] \leftarrow \textit{infinity}$
- $d[s] \leftarrow 0$
- $N \leftarrow G(V)$
- $p \leftarrow \{\}$
- while $N \neq []$:
  - $u \leftarrow$ vrchol z N s nejmenší hodnotou $d[u]$
  - for všechny hrany (u, x) vycházející z vrcholu u :
    - $alt \leftarrow d[u] + w((u, x))$
    - if $alt < d(x) : d[x] \leftarrow alt; p[x] \leftarrow u$
  - odstraň u z N
- d jsou vzdálenosti vrcholů z vrcholu s
- p obsahuje předchozí vrcholy na nejkratší cestě z s